

Tiivistelmä

Yritysvastuu 2023

Tutkimus maamme suurimpien yritysten vastuullisuuden johtamisesta, käytännöistä, haasteista ja tulevaisuuden näkymistä.

Suomen kattavin kyselytutkimus kertoo vastuullisuuden tilan ja tulevaisuuden suunnan

Yritysvastuu 2023 -tutkimus kuvaa maamme suurimpien yritysten vastuullisuuden strategista merkitystä, johtamista ja käytäntöjä - tulevaisuuden näkymiä unohtamatta.

Tutkimus tarjoaa hyödyllistä tietoa yritysvastuusta niin yrityksille kuin elinkeinoelämän päättäjille ja vaikuttajille, ja sen hyödyntämisellä onkin maassamme jo vahvat perinteet. FIBS on tehnyt tutkimuksen vuodesta 2013 alkaen. Edellinen tutkimus tehtiin vuonna 2021.

Vuoden 2023 kysymyspatteristoa on osin uudistettu mukailemaan kansainvälisen yhteistyökumppanimme WBCSD:n suosituksia. Kysymykset huomioivat vastuullisuustyön keskeisimmät teemat ilmastonmuutoksesta ihmisoikeuksiin. Uusina näkökulmina tarkastellaan yritysten roolia laajemman kestävyysmurroksen mahdollistajana.

Yrityspäätäjät: Näin hyödynnät tutkimusta

- Peilaa yrityksesi vastuullisuustoiminnan tasoa tutkimuksen tuloksiin
- Hyödynnä analyysejä ja näkökulmia yrityksesi vastuullisuustoiminnan strategisen suunnittelun sekä toiminnan kehittämisen tukena
- Tunnista kysymysten avulla keskeisiä vastuullisuuden teemoja, ja suunnittele ja kehitä omaa toimintaa niiden mukaiseksi
- Kouluta tutkimuksen avulla henkilöstöänne
- Käytä tietoa hyödyksesi viestinnässä, myynnissä ja markkinoinnissasi
- Poimi talteen tietoa ja lukuja blogeihin ja analyyseihin
- Analysoi ja seuraa laajemmin suomalaisten yritysten vastuullisuustyön tasoa – kannusta ja kiritä myös muita panostamaan käsiteltyihin teemoihin
- **Tutkimuksen sisältöä saa lainata mainitsemalla julkaisijan (FIBS)**

Tutkimuksen kohderyhmänä Suomen 1000 suurinta yritystä

Tutkimukseen toteutukseen vuonna 2023 osallistui:

184 yritystä

joista kustakin 1 henkilö seuraavasti:

30% toimitusjohtajia

39% yritysvastuusta vastaavia johtajia

31% Yritysvastuusta vastaavia päälliköitä

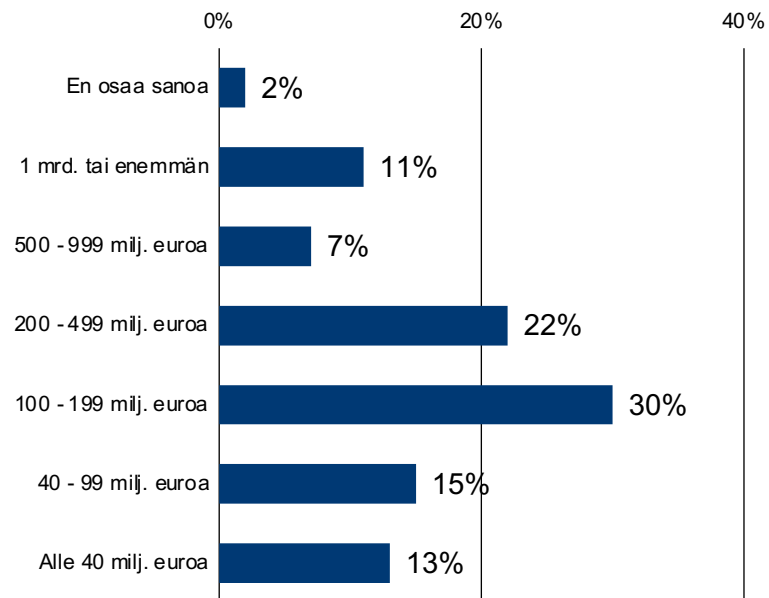
29% pörssiyrityksiä

38% yrityksiä, joilla henkilökuntaa vain Suomessa

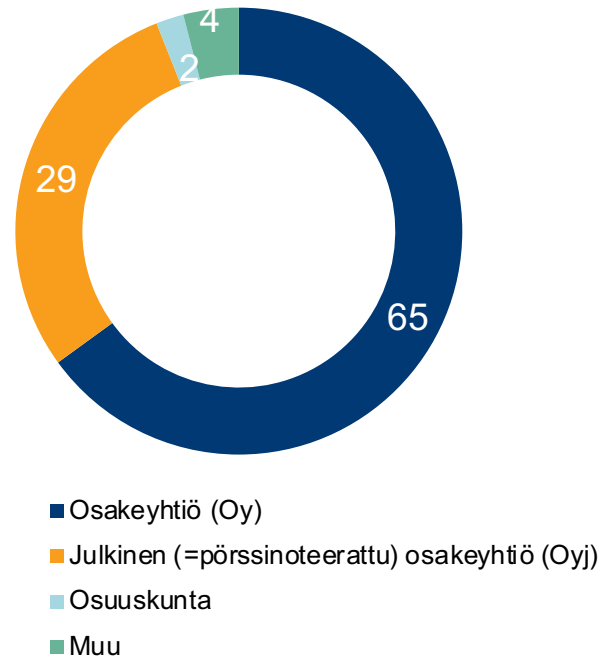
46% FIBSin jäseniä

65% vastaajista osakeyhtiöitä, reilu kolmannes edustaa teollisuutta

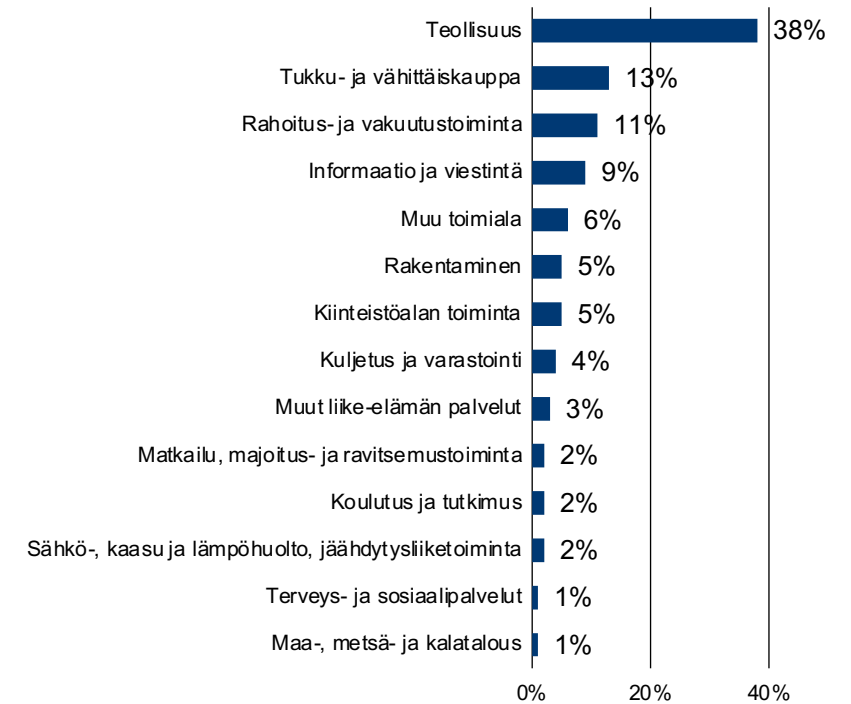
Liikevaihto (n=184)

Yhtiömuoto (%)

Pääasiallinen toimiala

Tutkimuksen toteuttaa FIBS

FIBS on Pohjoismaiden suurin yritysvastuuverkosto ja johtava yritysten asiantuntijuuden kehittäjä.

Tarkoituksemme on vauhdittaa vastuullisuuden tekijöitä kohti kestävämpää maailmaa

Mukana toiminnassamme

400+ }

3/4 yrityksiä

1/4 muita toimijoita

jäsentä

Tarjoamme jäsenillemme alan monipuolisimmat palvelut ja keinot kehittää toimintaa, kuten:

- ✓ Tutkimukset ja selvitykset
- ✓ Valmennukset
- ✓ Seminaarit ja webinaarit
- ✓ Kevytmentorointiohjelma

Lue lisää: www.fibsry.fi

Tutkimuksen 5 päähavaintoa

1

Yrityksillä on hyvät edellytykset vaikuttavaan vastuullisuustyöhön. Vastuullisuus näkyy strategiassa ja johdon agendalla, ja sen merkitys ja hyöty tunnustetaan. Ukrainan sota ja pandemia saivat yritykset sitoutumaan yhä vahvemmin yritysvastuuseen.

2

Vastuullisuussitoumukset ja –tavoitteet eivät aina näy konkreettisina toimenpiteinä. Hyvistä edellytyksistä huolimatta kirittävää riittää niin ilmaston, luonnon, ihmisoikeuksien kuin läpinäkyvän raportoinnin osalta.

3

Kestävyys toimii nyt innovaatioiden ja investointien ajurina. Yritykset pitävät silti kiinni kestävämmästä liiketoiminnastaan.

4

Kestävyysmurrosta mahdollistavat toimet ovat aluillaan Suomen yrityksissä. Poliittisen vaikuttamisen roolia kestävyys edistämässä ei vielä yrityksissä tunnusteta.

5

Osaamisvaje on tulevaisuuden kannalta ilmeinen pullonkaula.

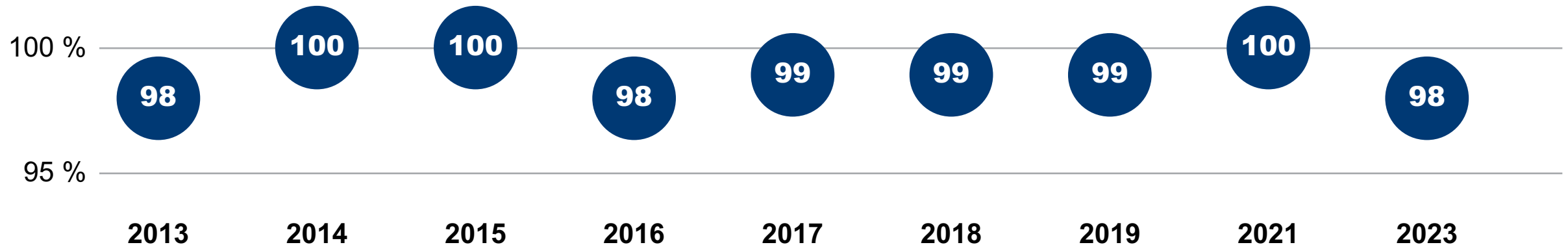
1

Yrityksillä on **hyvät edellytykset** vaikuttavaan vastuullisuustyöhön:

Vastuullisuus **näkyvät strategiassa ja johdon agendalla**, ja sen merkitys ja hyöty tunnistetaan.

Ukrainan sota ja pandemia saivat yritykset **sitoutumaan** yhä vahvemmin yritysvastuuseen.

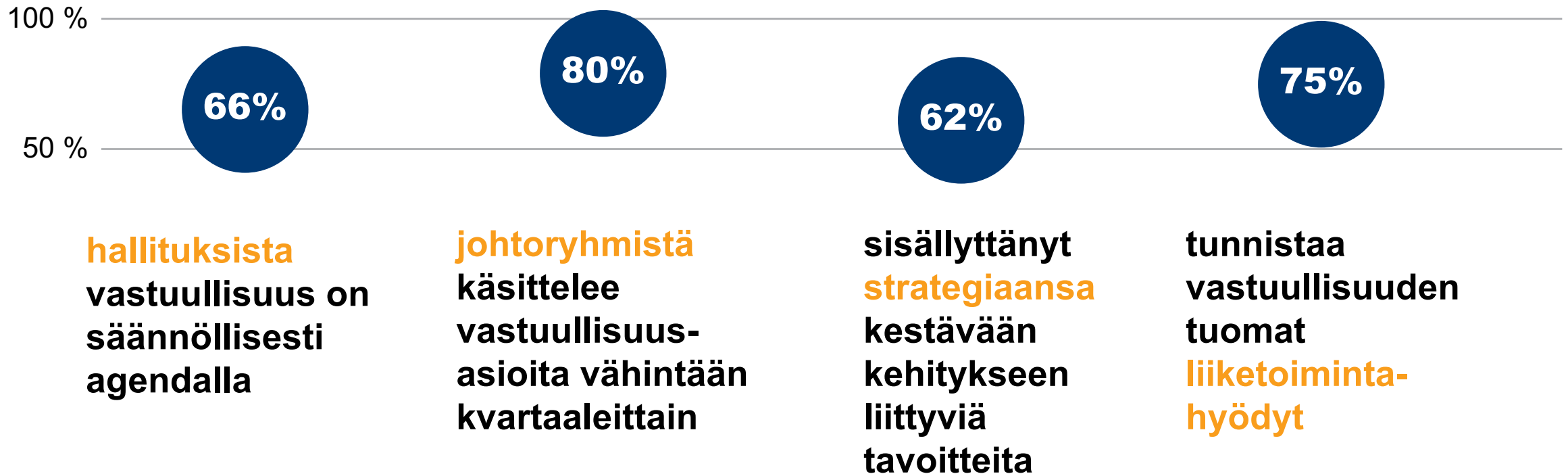
Vastuullisuus on ollut **olennainen** tekijä suomalaisille yrityksille jo **10 vuoden ajan**

72%

:lla Ukrainan sota, pandemia ja energiakriisi on lisännyt sitoutumista vastuullisuustavoitteisiin

Vastuullisuus näkyy strategiassa ja johdon agendalla, ja sen merkitys ja hyöty tunnistetaan yrityksissä

Neljä viidestä on asettanut vastuullisuudelle määrällisiä ja laadullisia tavoitteita

86%

**on asettanut
määrällisiä
tavoitteita**

80%

**on asettanut
laadullisia
tavoitteita**

2

**Vastuullisuussitoumukset ja –
tavoitteet** eivät aina näy
konkreettisina toimenpiteinä.

Hyvistä edellytyksistä huolimatta
kirittävää riittää niin ilmaston,
luonnon, ihmisoikeuksien kuin läpi-
näkyvän raportoinnin osalta.

**Sitoumus
tai tavoite**

46%

asettanut toiminnalleen **nettonolla**-tavoitteen (2050)

42%

asettanut **biodiversiteetin** palautumista edistäviä tavoitteita

85%

tukee YK:n yritystoimintaa ja **ihmisoikeuksia** koskevia periaatteita

93%

sitoutunut tukemaan mm. **tasa-arvoa**, monimuotoisuutta ja syrjinnän poistamista

Toimenpide

27%

laatinut tavoitteiden saavuttamiseksi **tieteeseen perustuvan suunnitelman** (esim. SBTi)

16%

laatinut tavoitteiden saavuttamiseksi **tieteeseen perustuvan suunnitelman**

<40%

tunnistanut ihmisoikeuksiin liittyviä **riskejä** tai toimeenpanee **due diligence** -prosessia.

62%

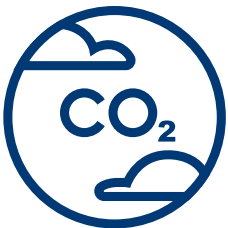
asettanut näihin teemoihin liittyvälle työlle **määrällisiä tai laadullisia tavoitteita**

74% tekee yritysvastuuraportin

Merkittävästi harvempi raportoi olennaisten temaattisten tavoitteiden edistymisestä vakimuodossa vuosittain

38%

Ilmasto

32%

Luonto

49%

Ihmisoikeudet

62%

D&I

45%

Taloudelliset tiedot

82%

sisällyttää
ESG:n
riskienhallinta-
prosesseihin ja
-raportointiin

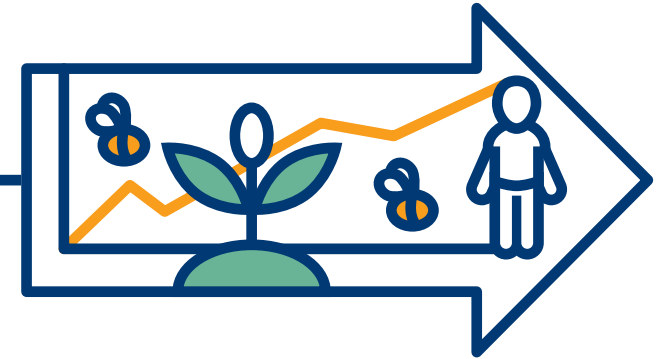
3

**Kestävyys toimii nyt
innovaatioiden ja investointien
ajurina.**

**Yritykset pitävät silti kiinni
kestämättömästä
liiketoiminnastaan.**

63% kertoo
tehneensä
investointeja

59% kertoo
tehneensä
innovaatioita

jossa kestävä kehitys on pääajuri

Vain **16%** on
luopunut kestävästä
liiketoiminnasta

54% pyrkii edistämään
kestävää kuluttajakäyttäytymistä

Kuitenkin vain
13% on poistanut tuote- tai
palveluvalikoimastaan vaihtoehdot,
jotka eivät tue kestävää kehitystä

ja
50% tuotteita valmistavista suunnittelee
tuotteensa **kestäviksi ja korjattaviksi**

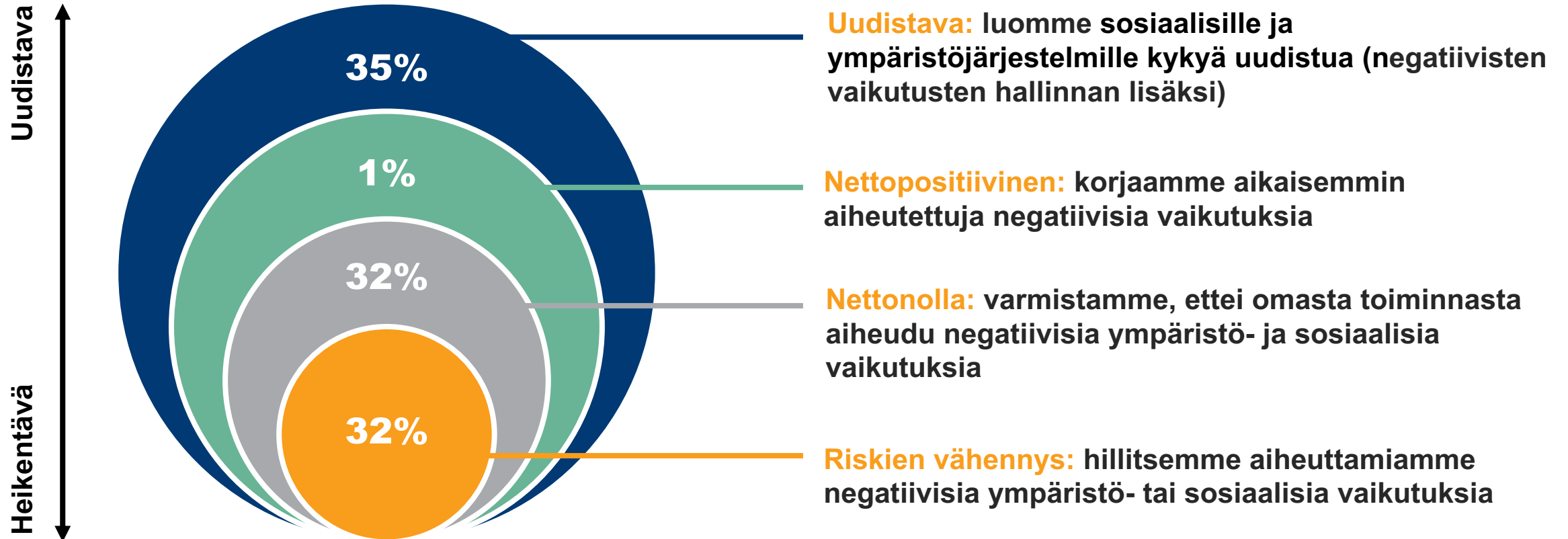

4

Kestävyysmurrosta mahdollistavat toimet ovat aluillaan Suomen yrityksissä.

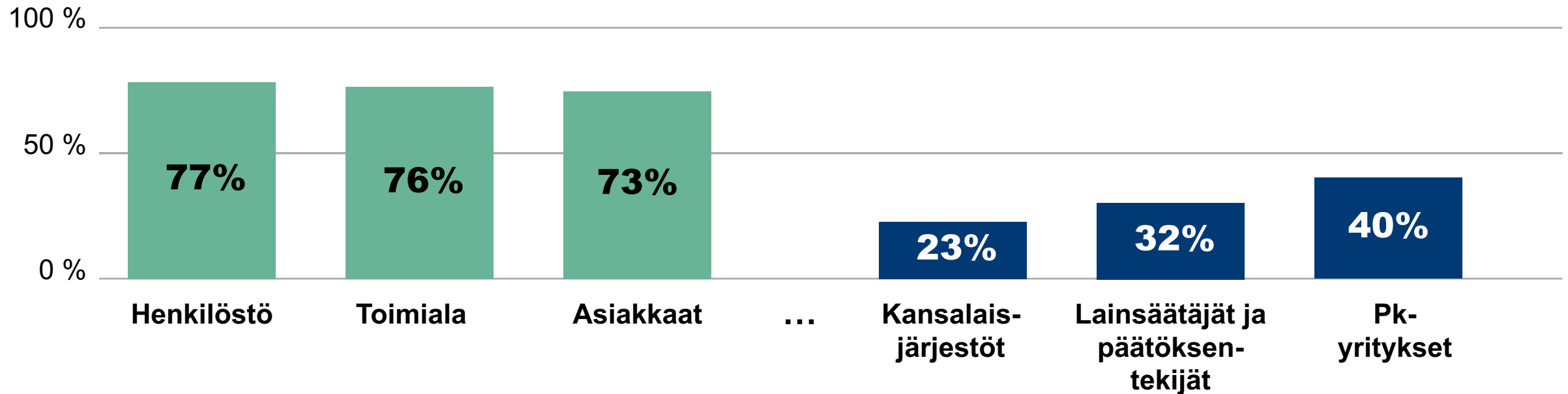
Poliittisen vaikuttamisen roolia kestävyiden edistämisessä ei vielä yrityksissä tunnisteta.

1/3 keskittyy riskien vähentämiseen, 1/3 kertoo lähestyvän vastuullisuustyötä uudistavan ajattelumallin kautta

**Suurin osa tekee
kestävyysteemoissa
yhteistyötä läheisten
sidosryhmien kanssa**

**Vähiten yhteistyötä
tehdään
kansalaisjärjestöjen
kanssa**

Yritysten tulisi pyrkiä vaikuttamaan mm. näihin muutoksen mahdollistajiin tukeakseen systeemistä muutosta kohti kestävämpää yhteiskuntaa:

Innovaatiot ja teknologia

55% arvioi ympäristövaikutukset osana innovointiprosessia, vain **24%** innovoinnin sosiaaliset vaikutukset
38% innovoi laajasti sidosryhmiä osallistaen

Rahoitus ja investoinnit

44% huomioi kestävyden sisäisten kehitysprojektien kustannus-hyöty – analyyseissä
60% vaikuttaa jo rahoitusmarkkinoihin joko omien sijoittajiensa tai muiden sidosryhmien kautta

Ihmiset ja kulutus

69% lisää kierrätettyjen materiaalien osuutta tuotteissa
50% suunnittelee tuotteensa kestäviksi ja korjattaviksi

Politiikka ja sääntely

Yllättävän moni ei tunne yrityksensä linjauksia poliittiseen vaikuttamiseen liittyen
24% irtautuisi kestävyden kannalta haastavista edunvalvontajärjestöistä
33% tekee vain sellaista poliittista vaikuttamista, joka tukee kestävä kehitystä

5

**Osaamisvaje on
tulevaisuuden
kannalta ilmeinen
pullonkaula.**

Vastuullisuuden **merkityksen** ja siihen investoitavien **resurssien** uskotaan vielä **kasvavan** seuraavan 5 vuoden aikana.

Silti vain **10%** arvioi käytettävien **resurssien** sekä **toimenpiteiden** olevan riittäviä suhteessa yrityksen vastuullisuustavoitteisiin, ja

6% arvioi yrityksen **osaamisen** olevan riittävää suhteessa yrityksen vastuullisuustavoitteisiin

Tutkimuksen toteutus

Kohderyhmä

- Tutkimuksen kohderyhmänä oli liikevaihdoltaan Suomen suurimmat 1000 yritystä (Profiler päättäjärekisteri).
- Lisäksi kohderyhmään kuului muita merkittäviä toimijoita, kuten osuuskuntia ja keskinäisiä yhtiöitä.
- Kohderyhmä sisälsi 1030 organisaatiota (1000 suurinta yritystä + 30 merkittävää toimijaa).

Otanta

- Otos täyttää luotettavan otoksen kriteerit.
- Vastaajiksi hyväksyttiin toimitusjohtajat sekä yritys- ja yhteiskuntavastuusta vastaavat johtajat, tarvittaessa myös yritys vastuupäälliköt.
- Kustakin vastaajaorganisaatiosta otettiin aineistoon vain yksi vastaaja. Vastaukset oli kiintiöity tulosten vertailtavuuden vuoksi siten, että 29 % vastaajista oli pörssiyhtiöitä ja loput osakeyhtiöitä ja muita toimijoita.
- Vastaajista 30 % oli toimitusjohtajia.

Vastaajien kontaktointi

- Tutkimus toteutettiin puhelin- ja sähköpostitutkimuksena suomeksi ja englanniksi.
- Tiedonkeruu pyrittiin tekemään ensisijaisesti puhelinhaastattelujen avulla. Mikäli vastaajalla ei ollut aikaa vastata puhelimitse, hänelle tarjottiin mahdollisuutta vastata visuaalisen ja selkeän sähköisen tutkimuslomakkeen avulla. Kohderyhmään kuuluvia yrityksiä tiedotettiin tutkimuksesta ja siihen osallistumisesta myös eri kanavia pitkin ja osa vastaajista vastasikin tutkimukseen suoraan sähköisen linkin kautta.
- 88 % vastaajista kontaktoitiin puhelimitse ja 12 % vastasi sähköpostilomakkeen kautta.
- Tiedonkeruu tehtiin aikavälillä 14.10.2022 – 25.1.2023.

Vastausprosentti

- Tutkimukseen vastasi 184 toimitusjohtajaa, yritys vastuusta vastaavaa johtajaa tai päällikköä.
 - Kysymyspatteriston loppuosan kysymykset (7 kpl) oli vastaajille vapaaehtoisia – näiden osalta vastausmäärä on kokonaisvastaajamäärää alhaisempi (n=140)
- Tutkimuksen vastausprosentti oli 18 %.
- Vuosien 2021 ja 2023 tutkimuksen toteutti Innolink.

INNOLINK

Kysy lisää
Yritysvastuu 2023 -tutkimuksesta
tai FIBSin palveluista:

fibs@fibsry.fi